

Vlaamse overheid

Departement Werk en Sociale Economie

Afdeling Werkgelegenheidsbeleid

Koning Albert II-laan 35, bus 20,
1030 Brussel

Tel. 02 553 40 60 - Fax 02 553 40 10

werkgelegenheidsbeleid@vlaanderen.be

Allochtoon en Gehandicapt in cijfers

Erik Samoy

**GA een STAP VOORUIT . Anderstalige allochtone of autochtone werkzoekenden met een
arbeidshandicap: hoe pakken we dat samen aan?
LEUVEN, dinsdag 14 juni in het VAC**

Bronnen :

Een eerste bron van gegevens is de jaarlijkse Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK). Dat is een zeer omvangrijke enquête, elk jaar worden in Vlaanderen bijna 40 000 mensen aan huis bevraagd. Die enquête is ook de bron voor heel veel Europese vergelijkende cijfers.

Een tweede bron zijn de maandelijkse tellingen van de VDAB over de Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ). Dit omvat naast de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden ook nog andere categorieën, zoals jongeren in de wachttijd of vrij ingeschrevenen.

Definities :

Handicap

In de EAK :

Mensen die "Ja" hebben geantwoord op de volgende vraag in de EAK : *Ervaart U in uw dagelijkse bezigheden (op het werk of daarbuiten) hinder door een handicap , een langdurige aandoening of langdurige ziekte (al dan niet werkgerelateerd) (Ja, in erge mate, Ja, in zekere mate, Neen)*

In de VDAB (NWWZ):

Vanaf (de cijfers over) februari 2009 wordt een werkzoekende als arbeidsgehandicapt beschouwd wanneer na een administratief onderzoek , uit attesten of verslagen, blijkt dat hij/zij :

1. ingeschreven is in het huidige **VAPH** (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap);
2. een kwalificatie of getuigschrift heeft uit het **buitengewoon onderwijs**, of ex-BUSO of BLO-leerling is zonder dat er kwalificaties of getuigschriften behaald zijn;
3. recht heeft op een **inkomensvervangende- of een integratietegemoetkoming**;
4. in het bezit is van een afschrift van een definitief geworden **gerechtelijke beslissing** of van een attest van een bevoegde **federale instelling** waaruit een blijvende graad van arbeidsongeschiktheid blijft;
5. recht heeft op bijkomende **kinderbijslag** of recht heeft op verhoogde kinderbijslag (als ouder met een handicap);
6. recht heeft op een **invaliditeitsuitkering** in het kader van de ziekteverzekering;
7. een **attest** heeft van een arbeidshandicap, afgeleverd door een door de VDAB erkende dienst of arts;

Allochtoon :

In de EAK selecteren we de personen die geboren zijn buiten de Europese Unie (onderscheiden voor buiten EU15 – en buiten EU27)

In de VDAB : Allochtone werkzoekenden worden statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen. De VDAB krijgt deze gegevens uit het Rijksregister. Hierdoor kunnen nieuwe Belgen met een vorige nationaliteit uit een niet EU-land als "allochtoon" gedetecteerd worden.

EAK 2009 en 2010

Tabel 1 : Aandeel allochtonen en arbeidsgehandicapten binnen de bevolking op arbeidsleeftijd (20-64)

	Allochtoon EU15	Allochtoon EU27	Arbeidsgehandicapt
EAK2009	6,5%	5,9%	11,4%
EAK2010	6,9%	5,9%	11,2%

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

In 2009 is 1% = 37.300 personen in 2010 is 1% = 37.500 personen (afgeronde cijfers)

Tabel 2 : De werkzaamheidsgraad, of het aandeel werkenden (20-64)

	Allochtoon EU15	Allochtoon EU27	Arbeidsgehandicapt	Totaal
EAK2009	54,8%	53,4%	37,5%	71,5%
EAK2010	55,5%	53,4%	33,5%	72,1%

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

Tabel 3 : Gehandicapte allochtonen of allochtone gehandicapten (aantal en aandeel binnen de bevolking op actieve leeftijd 20-64)

	Allochtoon & Arbeidsgehandicapt (% van totaal / N) EU15	Allochtoon & Arbeidsgehandicapt (% van totaal / N) EU27
EAK2009	0,8% / 28.000	0,7% / 27.000
EAK2010	0,8% / 29.000	0,7% / 28.000

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

Tabel 4 : Werkzaamheidsgraden van gehandicapte allochtonen of allochtone gehandicapten (20-64)

	Allochtoon & Arbeidsgehandicapt EU15	Allochtoon & Arbeidsgehandicapt EU27
EAK2009	24,7%	23,9%
EAK2010	18,3%	17,6%

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

Tabel 5 : Aantal werkende gehandicapte allochtonen of allochtone gehandicapten (20-64)

	Allochtoon & Arbeidsgehandicapt EU15	Allochtoon & Arbeidsgehandicapt EU27
EAK2009	7.000	6.400
EAK2010	5.400	4.700

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

De daling van de werkzaamheid tussen 2009 en 2010 heeft vooral te maken met het kenmerk handicap en niet met het allochtoon zijn (zie de cijfers voor allochtonen en arbeidsgehandicapten afzonderlijk, waar er bij allochtonen geen daling is, maar wel een sterke daling bij de gehandicapten).

Enkele kenmerken van de groep EAK2010-(niet)EU15

Omvang : Ongeveer 29.000 personen, waarvan 18,3% werkend (= ongeveer 5400)

Afgerond kunnen we zeggen dat 2 op de 10 werkend zijn, 1 op de tien is werkzoekend, en 7 op de 10 zijn inactief (dus niet werkend en ook niet werkzoekend).

In totaal zijn er 53% mannen en 47% vrouwen en die verdeling is dezelfde onder de werkenden als onder de niet-werkenden (= werkzoekenden + inactieven)

Tabel 6 : Gehandicapte allochtonen / allochtone gehandicapten naar leeftijd en status (20-64)

	Niet-werkend	Werkend	Totaal	<i>Allen 20-64 jaar</i>
20-29	9,1	8,8	9,0	20,1
30-39	17,8	20,5	18,3	21,5
40-49	29,0	41,1	31,2	25,3
50-64	44,1	29,6	41,4	33,2
Totaal	100	100	100	100
N (afgerond)	24.000	5.400	29.300	3.752.000

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

Iets meer dan een vierde behoort tot de leeftijdsgroep 20-39 jaar, en dit verschilt weinig tussen werkenden en niet-werkenden. De veertigers, die in totaal bijna een derde uitmaken, zijn sterker vertegenwoordigd onder de werkenden. Een grote groep zijn vijftigplussers (41%), vooral bij de niet-werkenden, maar ook onder de werkenden zijn ze sterk aanwezig.

In vergelijking met het opleidingsniveau van de Vlaamse bevolking op arbeidsleeftijd is dit van de gehandicapte allochtonen zeer laag, en bij de niet-werkenden is het nog lager dan bij de werkenden.

Tabel 7 : Gehandicapte allochtonen / allochtone gehandicapten naar opleidingsniveau (20-64)

	Niet-werkend	Werkend	Totaal	<i>Allen 20-64 jaar</i>
Laag	69,6	53,9	66,7	25,9
Midden	17,1	24,5	18,4	40,1
Hoog	13,4	21,6	14,9	34,1
Totaal	100	100	100	100
N (afgerond)	24.000	5.400	29.300	3.752.000

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie – EAK (Bewerking Departement WSE)

Bij de werkenden is 80% tewerkgesteld in de private sector, 10% in de openbare sector en 10% is zelfstandige.

Bij de niet-werkenden is de helft arbeidsongeschikt, een vierde is werkloos en het andere vierde is in opleiding, op vervroegd pensioen, e.a.

Kenmerken van de NWWZ-groep

Tabel 8 : Werkzoekenden NWWZ (30 april 2011) Arbeidsgehandicapt & huidige of vorige nationaliteit van buiten de EU-27 of EVA-landen

Albanië	22	Palestina	1
Belarus	4	Sri Lanka	2
Bosnië-Herzegovina	6	Syrië	18
Andere ex-Joegoslavië	214	Thailand	11
Macedonië	4	Turkije	1102
Oekraïne	3	Vietnam	6
Rusland	161	Zuid-Korea	3
Servië	1	Algerije	59
Brazilië	9	Angola	14
Canada	2	Burkina Faso	3
Chili	21	Burundi	7
Colombia	6	Congo-Brazza	4
Costa Rica	1	Congo-Kinshasa	47
Cuba	3	Djibouti	2
Dominikaanse Republiek	10	Egypte	10
Ecuador	6	Ethiopië	9
El Salvador	1	Gabon	2
Guatemala	1	Gambia	2
Guyana	1	Ghana	36
Haiti	5	Guinea	3
Jamaica	2	Ivoorkust	3
Paraguay	1	Kaapverdië	1
Peru	3	Kameroen	8
Suriname	2	Liberia	8
Trinidad en Tobago	1	Libië	2
Uruguay	1	Mali	1
Verenigde Staten van Amerika	4	Marokko	1079
Afghanistan	32	Mauritanië	9
Azerbeidjan	3	Mauritius	2
Bangladesh	5	Niger	4
Bhutan	1	Nigeria	14
Cambodja	5	Uganda	2
China	3	Rwanda	30
Filippijnen	14	Senegal	7
Georgië	2	Sierra Leone	7
India	71	Soedan	7
Indonesië	4	Somalië	20
Irak	42	Tsjaad	2
Iran	45	Togo	14
Israël	5	Tunesië	45
Jordanie	9	Zuid-Afrika	2
Kirgizstan	1	Australië	0
Laos	2	UNO - Erkend OVN	22
Libanon	6	Vluchteling	
Nepal	6	Vaderlandlozen	17
Pakistan	36	Land niet gekend	28
		Totaal : 3462	

Bron : VDAB-Arvastat

Het aandeel arbeidsgehandicapten onder de allochtonen bedraagt 8%, terwijl het onder de autochtonen meer dan dubbel zoveel is, namelijk 17.7%. Voor een deel kan dit wellicht worden verklaard door een verschillende leeftijdsverdeling in beide groepen (allochtonen : 90% < 50 jaar; autochtonen : 67% < 50 jaar) en de samenhang tussen handicaps en leeftijd, maar het is tevens mogelijk dat allochtonen minder in aanraking zijn gekomen met organisaties die de attesten van "indicatie van arbeidshandicap" verstrekken (cijfers eind april 2011, VDAB-Arvastat).

Eind maart 2011 waren er 3.685 allochtone NWWZ met een arbeidshandicap (245 in opleiding inbegrepen). Dit is één op de acht arbeidsgehandicapten (12%). In die groep heeft 80% nu de Belgische nationaliteit, 20% een niet-EU nationaliteit en een kleine minderheid (<1%) een andere EU-nationaliteit .

Verdere gegevens voor deze groep van 3685 werkzoekenden :

- ✓ Zes op de tien zijn mannen, vier op de tien zijn vrouwen.
- ✓ Naar leeftijd is twee derde (66%) tussen 25 en 50 jaar, 20% is vijftigplussers en 14% is jonger dan 25 jaar.
- ✓ De grote meerderheid (72%) heeft een laag opleidingsniveau, 23% een midden-niveau en slechts 5% een hoog niveau.
- ✓ Iets meer dan helft (55%) is minder dan twee jaar werkloos, waarbij 30% minder dan 10 maand; iets minder dan helft (45%) is meer dan twee jaar werkloos, waarbij 30% meer dan drie jaar.
- ✓ Slechts 15% is ingeschreven in het VAPH (tegenover 25% bij de autochtonen)

Tabel 9 : Verdeling naar Regio (arbeidsgehandicapten inclusief in opleiding)

LKC-regio	Allochtonen		Autochtonen	
	Aantal	%	Aantal	%
Aalst	118	3.2	1907	6.6
Antwerpen	1094	29.7	3144	13.7
Brugge	36	1.0	1174	3.9
Gent	545	14.8	2905	11.2
Hasselt	563	15.3	3354	12.7
Kortrijk	175	4.7	2040	7.2
Leuven	177	4.8	2011	7.1
Mechelen	290	7.9	1385	5.4
Oostende	89	2.4	1897	6.4
Sint-Niklaas	249	6.8	2030	7.4
Tongeren	72	2.0	1407	4.8
Turnhout	105	2.8	2700	9.1
Vilvoorde	172	4.7	1189	4.4
Totaal	3685	100	27143	100

Bron : VDAB : 30-03-2011

Op basis van de gegevens eind april 2011 is vastgesteld dat er bijna 600 arbeidsgehandicapte allochtonen zijn met een BTOM-BW (= toegekend recht op tewerkstelling in een beschutte werkplaats)